

ŠTUDIJSKA IN LJUDSKA
KNJIŽNICA
Trg svobode 1
2250 PTUJ

TALUM, P.O., KIDRIČEVO
2325 Kidričevo

POŠTA SLOVENIJE

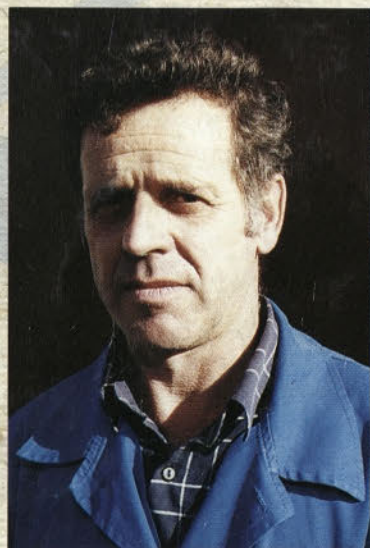
03100

Časopis družbe Talum, d.o.o., Kidričevo
november 1997 / številka 7 / leto XXXIV

Aluminiij

Družba Talum podeljuje
Zlatega Petulja

Ivanu Kosiju

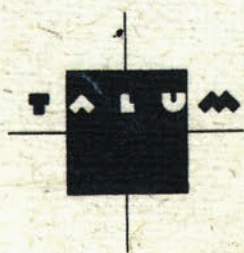
Ivani Banič -
Kranjčević

Olgi Sagadin

Janezu Šterbalu

Lahkota prihodnosti

mag. Danilo Toplek

Spoštovane sodelavke, spoštovani sodelavci.

Eden od Murphyjev zakonov, ki so v bistvu zbirka življenjskih resnic, je tudi Murphyjev neizrekljivi zakon:

Takoj ko nekaj omeniš....

... če je dobro, izgine.

... če je slabo, se zgodi.

Kako torej zastaviti uvodnik, ne pozabiti na gornjo, v praksi vse prevečkrat doživeto resnico, hkrati pa biti prazniku primerno optimističen?

Obdobje od lanskega tovarniškega praznika do danes bi lahko imenovali kar normalno: cena aluminija na svetovnem trgu je bila sicer nižja, kot bi si jo želeli, vendar dokaj stabilna, proizvodnja in prodaja sta bili normalni, likvidnost je bila zadovoljiva, obvladovanje celotnega poslovnega procesa je vse boljše, obratovalna sposobnost večine naprav je na zavidljivi ravni,

Opozarjamo, dokazujemo, predlagamo rešitve,...odgovorni pa nič!

Pa vendar je nekaj nerešenih problemov, ki lahko v celoti izničijo vse pozitivne dosežke, a je njihovo reševanje še najmanj odvisno od nas samih.

Nadaljuje se zgodba o ceni električne energije, kjer kljub temu, da plačujemo najvišjo ceno od vseh elektroliz v Evropi, pridelamo letno cca. 22 mio DEM razlike do faktur, ki nam jih (z blagoslovom slovenske vlade), pošilja ELES. Posledica tega je vsakoletna izguba v poslovanju, zmanjševanje trajnega kapitala, blokiran račun, povečani stroški zaradi takšne situacije,.....

Opozarjamo, dokazujemo, predlagamo rešitve,.....odgovorni pa nič!

Enako je z t.i.m. dolgovi do Samoupravne interesne skupnosti za razvoj elektrogospodarstva (se še kdo sploh spomni, kaj bi naj to bilo?) in dolgovi do Agencije za sanacijo bank in hranilnic. Oboji izvirajo iz časa jugoslovanske hiperinflacije (več kot 90% obeh dolgov predstavljajo obresti), ki je TALUM, kot neto izvoznik seveda ni mogel vgrajevati v cene svojih proizvodov.

Četudi bi danes razpolagali z dovolj sredstvi za poravnavo teh "dolgov", tega ne bi izvedli, saj bi bil to le dodatni prispevek k sanaciji (bogatenju) bank na račun tistih redkih, ki še proizvajamo novo vrednost.

Opozarjamo, dokazujemo, predlagamo rešitve,.....odgovorni pa nič!

Brez rešitve teh problemov, je nerealno pričakovati nadaljevanje procesa lastninjenja TALUM-a. Kot sedaj kaže, bo takšno spoznanje prevladalo tudi pri pripravi programa lastninjenja, ki bi ga naj Ministrstvo za gospodarstvo in družbene dejavnosti in Slovenska

razvojna družba kmalu predložila slovenski vladi, upamo pa, da bo v nadaljevanju prevladalo tudi pri sami vladi.

TALUM je bil zaradi nerešenega problema oskrbe z el. energijo in zaradi gornjih nebuloznih terjatev, deloma pa tudi zaradi samega slovenskega pristopa k lastninjenju, že vse preveč dolgo izločen iz dogajanj v svetovni aluminijški industriji. Integracijski procesi celotnih reprovov se počasi zaključujejo in vse manj je takih "neodvisnežev", kot smo mi. Še manj pa jih bo v bodoče, saj ne bodo mogli zdržati tekme s tekmeci, ki razpolagajo z veliko koncentracijo kapitala in znanja in ki so sposobni proizvajati z iz dneva v dan manjšimi stroški.

TALUM je danes (ob predpostavki, da bomo uspešno lustrirani prej omenjenih "grehov"), še zanimiv za potencialne strateške partnerje, vendar to ne bo trajalo več dolgo. Le upamo lahko, da bo tudi to spoznanje pravočasno prevladalo pri odločitvah vlade.

Ob vsem povedanem in ob pričakovanjih, ki jih vlagamo v nenehne napore za izhod iz sedanje situacije lahko le upam, da Murphy le nima vedno prav!

Vsem sodelavkam in sodelavcem bi se želel zahvaliti za vaš prispevek k oblikovanju in obstoju takšnega TALUM-a, kot imamo danes. Pametni in razgledani ga cenijo, to da pa je take vrste ptičev v naših logih bolj malo, pa je že druga zgodba.

Preživite praznik veselo in optimistično.

Čestitamo vam ob prazniku tovarne

Iz Proizvodnje anod

Mi smo zmagovalci

Tako je dejal, seveda v slovenščini, in zaradi gotovosti pogledoval na papir, kamor si je zapisal te besede, Francoz Christian Naacke, ki je montažo novih tehnic skupaj z našimi izpeljal v pičlih treh tednih, kar se mu še ni zgodilo na nobeni od montaž, čeprav je bil že v 20 deželah. Se sprašujete, zakaj?

Zato, ker je naša ekipa tako strokovno pripravila "teren" - pretežno iz mehanskega dela in elektro inštalacij, da natančni Franconz ni imel pripomb. Preveril je le določene spojne dele in komunikacije. Bravo naši!

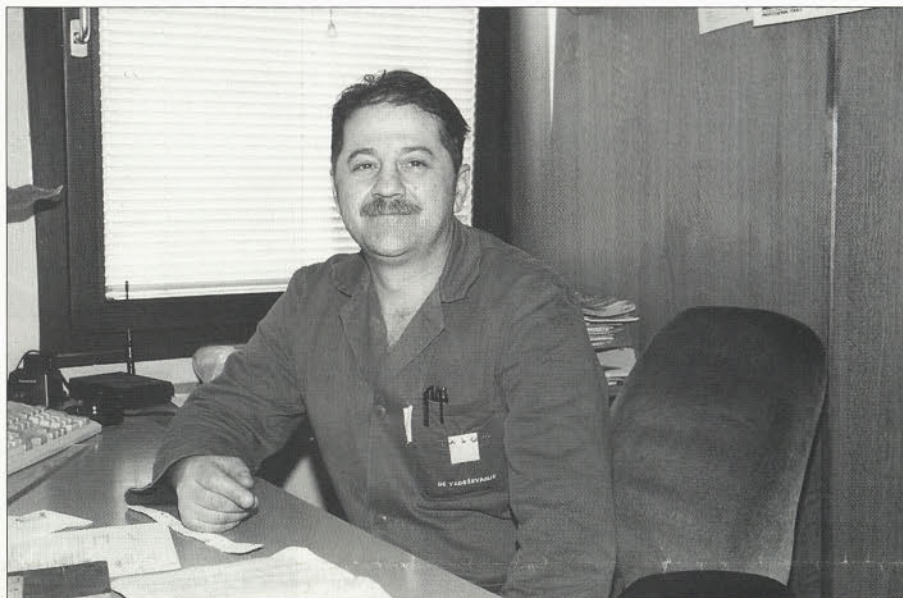
Koordinator naloge **Brane Kožuh**: "Projekt obnove dozirnih tehnic pri proizvodnji anod nas je stal 850.000 FF (fancoskih frankov). Poleg tega so montažna dela stala dodatnih 3 mio SIT. Menim, da je bilo celotno delo dobro vodeno. Vsi smo zelo zadovoljni, ker so vsi testi, ki smo jih izvedli ob prevzemu dobri in v skladu s pogodbenimi obveznostmi.

S to nalogo smo korak bližje k zastavljenemu cilju posodobitve procesa in nas že naslednje leto čaka še obsežnejši projekt Homogenizacija koksnega prahu. Brez tega si ne predstavljamo kvalitetne proizvodnje anod."

Del elektro del in del mehanskega področja smo pripravili že pred prihodom gospoda Naackea, zato je delo steklo tekoče, je začel pogovor **Bogdan Lukman**. Po besedah Francoza traja to drugje pet do šest tednov, mi smo ga izvedli v pičlih treh tednih, predvsem zato, ker smo se dobro organizirali. Delo je potekalo ažurno, vsak je vedel, kaj mora narediti, le delavnik se nam je podaljšal, včasih je trajal tudi do 12 ur, odvisno od narave dela. Pri obnovi smo posegli v podrobnosti: zamenjave slehernega ležaja, obnove vseh valjev, kar je bilo potrebno, zato da lahko nemoteno potekajo komunikacije med novimi in starimi deli in mehanskimi sklopi. Lahko rečem, da smo modernizacijo izpeljali zelo dobro in tehnice uspešno stestirali. Pri tem je največ sodeloval Branko Spolenak, ki sedaj pozna vsak element v podrobnosti po strojni in elektro plati.

Branko Spolenak: Ko sva bila z Igorjem

Toplakom v Franciji na šolanju glede dodelave in predelave obstoječega dela dozirnih tehnic, sva z gospodom Naackeom ugotovila, da mi lahko zaupa predpriprave. Tu se je o tem prepričal in bil

Branko Spolenak med najzaslužnejšimi

presenečen, da smo zanje porabili le teden dni. Res sem zadovoljen, da je naša mešana strojno in elektro skupina tako dobro sodelovala. Vsak je vedel, kaj mora delati, bil sem kot pilot med enimi in drugimi in poudariti moram, da so mi skrbno pripravljali "zaledje", kar se tiče dobave materiala. Zgodilo se je namreč, da nismo dobili ustreznih

zobnikov, ampak nam ni bilo treba čakati niti ure, ker so vse pravočasno uredili.

Montaža je eno, potem pa je treba sistem oživiti, umeriti vse dajalnike, senzorje, pretvornike, in

nekaj več dela. Bistvena prednost in novost je, da je zagotovljena kontinuiteta in točnost tehnic, za operaterja pa pomeni izredno preglednost, saj vidi vseh pet tehnic, v kakšnem stanju so, v katerem območju delajo in kakšna so odstopanja. Ima pa tudi vse pomembnejše grafe za nazaj in vedno lahko vidi, kaj se je na tehnicah dogajalo. Lahko bi rekli, da operaterja vodi sistem, je poudaril Branko Spolenak. Točnost je zagotovljena do plus in minus 0,5 odstotkov, mi smo prišli celo do 0,1 % točnosti.

Dragan Mikša: Prej smo točnost le s težavo dosegali, zdaj je sprememba ogromna. To, kar damo v anodo, dejansko dobimo. Pomeni, da je to edini možen način, da lahko optimiramo proizvodne parametre, kar se tiče porabe smole, količine prahu.... Res pa je, da nas čaka naslednji projekt, kjer bomo še bolj posegli v kvaliteto anod. To je prah, homogenizacija. Ta sistem je občutljiv, zato bolj fin prah zazna prej in ga manj dozira. To pa je naslednja faza v programu izboljšanja kakovosti anod.

Kaj o montaži novih tehnic meni predstavnik firme Hasler MJ Enterprises

Del pogovora s predstavnikom firme Hasler, gospodom Christianom Naackeom.

Gospod Christian Naacke je v svojem opisu dogodkov pri realizaciji tega projekta posebej poudaril strokovno in organizacijsko pripravljenost naših delavcev. "Moram vam povedati, da sem do sedaj sodeloval v 20 različnih deželah od tega v petih firmah, ki proizvajajo anode podobno kot vi. Za enak obseg dela sem pri drugih firmah porabil dva do tri mesece, pri vas samo tri tedne. Tega še zdaj ne verjamem, da smo v treh tednih lahko tako uspešno končali projekt. To je rekord, ki ga bo težko premagati."

Pa vendar je res, nove tehnice že delujejo, zato nas je še bolj zanimalo, čemu g. Naacke pripisuje ta uspeh. "Veste, že ko sta g. Toplak in g. Spolenak prišla k nam v Francijo na izobraževanje, sem takoj opazil, da gre za drugačne ljudi in drugačno firmo. Njihova predhodna pripravljenost, strokovnost in zagnanost pri delu bistveno odstopa v primerjavi z ostalimi, zato sta hitro obvladala nalogo. Ko sem prišel v Talum, sta me g. Lukman in g. Mikša presenetila z odlično organizacijo dela in poznavanjem tehnologije procesa. Kot ljudje smo se hitro zblížali, tudi po značajih smo si podobni. Med seboj smo si bili tako blizu, da smo sprejeli Spolenakov slogan "Mi smo zmagovalci." Ta stavek smo pogosto ponavljali, tudi takrat, ko nam je bilo težko pri delu, ali takrat, ko smo proslavljali. To so glavni vzroki uspeha."

Vera Peklar in Ivo Ercegović

Skupina, ki je sodelovala pri montaži.

Iz Zagotavljanja kakovosti

V Talumu iz ekološkega vidika obratujemo v skladu s predpisano zakonodajo

Prejšnji mesec smo v Talumu pridobili od ministrstva za okolje in prostor (MOP) pooblastilo za opravljanje meritev emisij snovi v zrak na področju proizvodnje anod in elektroliz, ter meritev odpadnih vod. Pooblastila veljajo do konca leta 2000 oziroma 2001. Ker to pomeni precejšnjo stopnjo zaupanja in odgovornosti hkrati, smo zaprosili dr. Marka Homšaka za krajši opis ekoloških parametrov Taluma.

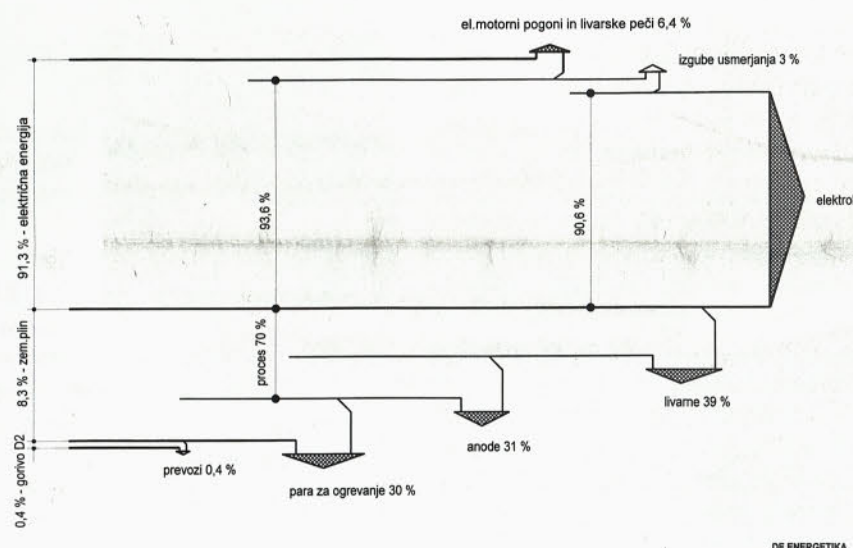
Če pogledamo desetletno obdobje razvoja in sprememb v dejavnostih, ki so vplivale na okolje, lahko zasledimo občutne spremembe v smeri izboljšanja okoljevarstvenih razmer. To je opaziti tako pri količinah kot pri spremembah v vrstah snovi (npr. pri zamenjavi energenta v kotlovnicih, novih tehnologijah ipd.), ki jih emitiramo v okolico. V tabeli smo zbrali in primerjali količine najpomembnejših emisij snovi v zrak, ki nastajajo pri naši proizvodnji za leto 1984 in 1996. Zanimiva je tudi primerjava količin polutantov na tono aluminija, ki se je pri nekaterih v tem obdobju zmanjšala tudi za več kot 90%. Meritve koncentracij snovi v zrak kažejo, da

obratujemo v skladu s predpisano zakonodajo. Za ugotovljena odstopanja so določene razvojne aktivnosti za sanacijo stanja. Količine emisij prašnih delcev in SO_2 so močno upadle, zaradi zaprtja stare kotlarne in s tem prenehanja kurjenja premoga. Delež letnih emisij SO_2 glede na skupno slovensko emisijo znaša v letu 1996 okrog 0,4%, medtem ko je ta delež v letu 1990 bil desetkrat višji. Z obratovanjem nove kotlarne in ostalih obratov na zemeljski plin se pojavijo dušikovi oksidi. Specifična snov, ki jo emitiramo v zrak, vode (podtalnico) in tla, so prašni in plinski fluoridi. V prihodnosti bo temu področju potrebno posvetiti še več

Kako je razporejena poraba energije v Talumu

V prejšnjem Aluminiju smo poročali o porabi električne energije v elektrolizah, kjer zaradi dobre izkoriščenosti tehnologije dosegamo svetovne normative. Vemo, da energije ne rabijo samo elektrolize in da so poleg električne energije še drugi viri, zato smo povprašali v DE Energetika, kjer sta nam Herman Škrinjar in Bojan Grobovšek v pojasnilo ponudila priloženi diagram.

DIAGRAM PORABE ENERGIJE V TALUMU

Iz diagrama je razvidno da se porabi največ električne energije in sicer 91,3%. Energija, pridobljena iz zemeljskega plina, znaša 8,3%. Iz goriv D2 porabimo le 0,4% od skupne energije potrebne za Talum.

Na diagramu je tudi razvidno, da se od celotne električne energije 90,6% porabi v elektrolizah, 3% se izgubi pri usmerjanju (običajni izkoristek usmerjanja je

97%). Za elektromotorne pogone in gretje livarskih peči pa se porabi 6,4% celotne električne energije.

Energija pridobljena iz zemeljskega plina se porabi za procese v livarnah 39% in pri proizvodnji anod 31%. Za potrebe ogrevanja se porabi 30% energije pri proizvodnji vroče vode in pare.

Ivo Ercegović

pozornosti, kljub dejstvu da smo na tem področju dosegli znaten napredek. V tabeli bolj kot zanimivost omenjamo tudi emisije CO_2 (povzroča učinek tople grede), ki nastaja pri gorenju fosilnih goriv. Na prvi pogled ogromne številke, vendar že v slovenskem prostoru ne

pomenijo veliko.

Tudi ostala področja (varstvo voda in odpadki) ne zaostajajo veliko za omenjenim področjem. Kvaliteta odpadnih vod se izboljšuje in je v splošnem v skladu s predpisano zakonodajo. Količine odpadkov na ravni okrog 240.000 t so se po prenehanju obratovanja pridobivanja glinice močno zmanjšale, tako da znašajo letne količine odpadkov v letu 1996 nekaj manj kot 8000 t.

Emitirana snov	1984		1996	
	količina, tone/leto	količina na tono aluminija, kg/t Al	količina, tone/leto	količina na tono aluminija, kg/t Al
prašni delci	>8 000	>200	~100	1
SO_2	8 000	200	660	9
fluoridi (plinski)	340	8,5	296	4,0
CO_2	>350 000	>4,7	150 000	2,0
katran	90	-	4,5	-

dr. Marko Homšak

21. novembra bomo podelili Zlate Talumove metulje

Letošnji Talumovi nagrajenci

Komisija za priznanja je dobila dvanajst predlogov, od tega tri za življenjsko delo v Talumu in devet predlogov za uspešno delo v zadnjem letu oziroma zadnjih nekaj letih v družbi Talum.

Ob upoštevanju obrazložitve in seveda v skladu z organizacijskim predpisom je komisija sklenila, da dobi zlatega metulja za življenjsko delo Ivan KOSI, ključavničar iz DE Vzdrževanje. Za uspešno delo v zadnjem letu oziroma v zadnjih nekaj letih v družbi Talum se Zlati metulj podeli: Janezu Šterbalu, Olgi Sagadin in Ivani Banič - Kranjčevič.

Ivan KOSI, ključavničar, je v družbi zaposlen od 1968.

Zahtevnost se je z njegovim interesom in potrebo vedno stopnjevala, na začetku v okviru strojne delavnice, pozneje pa pri proizvodnem procesu v livarni, kjer je delo dežurnega ključavničarja v izmeni obsegalo velikokrat tudi elektro in regulacijsko področje. V skupini za vzdrževanje livarn in predelave je imel velik interes tudi za področje hidravlike, zato se je dodatno usposabljal. Na predlog DE Predelava gospod Kosi sedaj z veliko samoiniciativnostjo in izboljšavami vzdržuje naprave v obratu izparilnikov.

Izjava:

Seveda sem presenečen in vesel, kdo pa ne bi bil vesel takega priznanja. O njem nisem nikoli razmišljal. Kaj naj rečem? Lepo je vsekakor, da sem ga po tridesetih letih dela v Talumu dobil.

Ivana BANIČ-KRANJČEVIČ, diplomirana inženirka kemijske tehnologije, zaposlena v Razvoju.

Že več let uspešno vodi oziroma sodeluje pri najpomembnejših projektih v naši družbi. Največji med njimi je bil prav gotovo projekt modernizacije proizvodnje primarnega aluminija, kjer je obdelovala tehnološki del. Tudi v zadnjem času gospa Banič - Kranjčevič nadaljuje s takim delom.

Izjava:

Težko je izraziti, kaj pomeni, če si naenkrat izbran za tako lepo priznanje in si postavljen na "oder"... Seveda mi je v veliko veselje in čast, vsa odgovornost za to pa je na predlagatelju in njemu sem resnično hvaležna.

Talumov METULJ je nekaj posebnega, meni pa pomeni še toliko več, ker to priznanje poleg lepote nosi v sebi drugačno vsebino in sporočilo kot bivša priznanja TGA. Gre za vsebino, ki je povezana predvsem z delom v nekem obdobju. Če sem na kaj ponosna, sem na to, da sem imela srečo, da sem delala v Talumu v času najbolj intenzivnih sprememb in napredka in da mi je bilo dano delati v ekipi, ki je imela voljo in energijo za uresničevanje projektov, ki so spremenili podobo in barvo podjetja. Upam in verjamem, da bom pridobljene izkušnje in znanje še lahko uporabila pri nalogah in projektih, ki jih bo potrebno še realizirati skladno z razvojno strategijo Taluma.

Olga SAGADIN, diplomirana ekonomistka, zaposlena v Marketingu.

V marketingu vzorno opravlja posle svojega izvoznega referata, predvsem pa ji gre v veliki meri zasluga, da je Talum v tako kratkem času pridobil status pooblaščenega izvoznika. Pridobitev statusa pooblaščenega izvoznika predstavlja velik projekt, ki je doslej uspel le redkim slovenskim izvoznikom.

Izjava:

Pomeni mi zelo veliko osebno in tudi za to, ker ga jemljem kot priznanje službi za marketing, kjer vsak po svoje prispeva svoj delež in maksimalno poskušamo opraviti delo najbolje. Vedno sem imela občutek da, tudi če je morda kdo pomislil na naše delo, glas priznanja nikoli ni prišel do nas.

Pri nas je konec nekega opravljenega dela, toda to je odvisno od prispevka vseh, ki so vključeni v proces. Sploh pri tem projektu. Prav tukaj smo bili mi v službi tisti, ki smo morali premakniti nekaj miselnosti v Talumu. Neprenehoma priganjati nekoga, daj, daj, rabimo... Zato smo bili na udaru ene in druge strani - od proizvodnje, do špediterjev in carine.

Hvaležna sem predlagatelju, ki je znal ceniti tudi to, da sem v realizacijo tega projekta vložila veliko svojega prostega časa, saj je bil projekt preobsežen, da bi vse potrebne aktivnosti lahko opravila poleg svojih rednih delovnih dolžnosti.

Janez ŠTERBAL, diplomirani organizator dela, vodja službe varstva pri delu.

V zadnjem letu je uspešno delal na programu zmanjšanja poškodb pri delu, veliko se je angažiral na področju uvažanja osvežilnih napitkov v proizvodnjo, bil pa je tudi nosilec naloge za pripravo dokumentacije za pridobitev dovoljenja za opravljanje strokovnih nalog iz varstva pri delu, kar je za Talum s tega področja pomembna pridobitev.

Izjavlja:

Priznanje mi pomeni veliko predvsem zato, ker je bilo dodeljeno za področje varstva pri delu, ki je bilo v preteklosti nekako zapostavljeno. To priznanje ni samo priznanje meni, ampak priznanje službi varstva pri delu in celotnemu vodstvu Taluma, ki spodbuja organizirane akcije za boljšo in večjo varnost pri delu in s tem manj poškodb in manj izgubljenih dni.

Osebno mi priznanje potrjuje tudi to, da sem se v življenju pravilno odločil za delo varnostnega inženirja, saj se mi je prav v tem letu izteklo dvajset let dela na področju iz varstva.

Lego A

V gradbeništvu je velika konkurenca

V gradbeništvu je konkurenca zelo močna. Veliko je dela na črno. Vsak stremi za tem, da bo opravljeno storitev dobil po čim nižji ceni. Večino storitev opravimo v matični firmi, vendar že pripravljamo poti za naprej.

Andreja Srečkovič, direktorica Lego A

Družba je bila ustanovljena avgusta 1992 kot hčerinsko podjetje Taluma, ki je bil ustanovitelj in je tudi njen stoodstotni lastnik.

Prezaposlitev v naši družbi je našlo 23 delavcev in moram reči, da jih kar večina ni mogla mimo dejstva, da niso več v Talumu in da moramo s svojim delom dokazovati, ali bomo konkurenčni in dovolj strokovno usposobljeni za nadaljevanje naše dejavnosti.

Sedaj nas je zaposlenih 27 delavcev.

Začetni problemi so bili zelo težki, saj nismo imeli izkušenj v vsej tej papirnati evidenci oz. dokumentaciji.

Naenkrat smo ugotovili, da se povsod, tudi če odpreš vrata, pojavljajo stroški, da pa je pot do prihodka veliko zahtevnejša.

Na našem področju oz. gradbeništvu nasploh, je konkurenca zelo močna in nelojalna, saj se pojavlja veliko dela na črno, inšpekcijske službe pa niso dovolj močne, da bi nered odpravile.

Danes povečini vsak stremi za tem, da bo opravljeno storitev dobil po čim nižji ceni in se pri tem ne ukvarja s problematiko spoštovanja in upoštevanja zakonskih obveznosti.

Delavcem, zaposlenim v naši družbi, izplačujemo vse z zakonom določene obveznosti, nudimo jim socialno varnost, zaščitna sredstva, vzdrževana in z uporabnimi dovoljenji opremljene naprave in sredstva za

delo. Res pa je, da včasih pozabimo na to, da smo majhno podjetje in da mora med nami vladati sožitje in skupni interesi, da dobro in količinsko dovolj naredimo.

Problematika, ki spremlja naše delo je tudi velik odstotek bolniških izostankov, ki se pojavljajo predvsem v proizvodnji in znašajo kar 11 odstotkov vseh izostankov, pri čemer moram omeniti, da večjih oz. hujših poškodb pri delu nismo imeli.

Naše storitve še vedno izvajamo predvsem za matično firmo, pri čemer ne smemo zanemariti Silkema in tudi drugih manjših odjemalcev naših storitev, ki se kažejo na področju vzdrževanja in obnov termičnih agregatov v hali B, hali C, livarni in v manjšem obsegu v anodni masi in tudi pri izdelavi podlog, izvajanju odrskih del in izvajanju splošnih gradbenih del in zaključnih del v gradbeništvu.

V letošnjem poslovanju se kažejo motnje, saj se v matični firmi zmanjšal obseg del, zato bo potrebno za naslednje leto ugotoviti oz. pripraviti poti za vnaprej in po potrebi tudi reorganizacijo družbe.

Pred časom sem v neki literaturi prebrala: Delničarji pričakujejo od svojega vložka hiter donos, zaposleni varnost in večji dohodek, stranke pa izdelke ali storitve po čim nižjih cenah. Da bi vse ohranili za vedno srečne je povsem nemogoče.

Naša naloga v bodoče bo vsekakor ta, da izberemo pravo pot in vsakemu od naštetih ponudimo srečo.

Andreja Srečkovič

Iskanje dela delovnim invalidom

Pa nam je res tega treba bilo ?

Je bilo in je še potrebno. Ni druge možnosti, saj zakonodaja predpisuje, da je delodajalec zavezan, da delovnemu invalidu poišče drugo ustrezno delo. Ni nujno, da v lastnem podjetju, lahko tudi pri drugem delodajalcu. Za delovne invalide prenehanja delovnega razmerja tudi v primeru reševanja presežkov v podjetju ni. Razen v primeru stečaja.

Takšna so torej zakonska določila.

In sredi lanskega leta je stanje v zvezi z delovnimi invalidi v naši tovarni postalo zelo problematično. Delež delovnih invalidov je presegel 20 odstotkov vseh zaposlenih. In to brez tistih, ki so zaposleni v naših hčerah. Z njimi bi bil ta delež še mnogo višji.

Ali drugače povedano; na vsake štiri zdravstveno zmožne sodelavce TALUM-a je bil zaposlen že po en delovni invalid.

Takrat smo se začeli zavedati, da je potrebno poiskati poti in načine reševanja tega dela našega poslovanja. Ali se nehamo sprenevedati in si odkrito rečemo, da nas bo trend v tej smeri vse skupaj pripeljal v stečaj, ali pa poiščemo druge rešitve. Takšne, ki bodo delovnim invalidom še nadalje zagotavljale socialno varnost, a hkrati ohranile TALUM.

Na našo srečo se je v okolju pojavil privatni

podjetnik, ki je bil zaradi narave proizvodnje v svojih obratih pripravljen zaposliti naše delovne invalide. Mi mu nudimo v našem prostoru in infrastrukturo, on pa zaposli naše ljudi za nedoločen čas. Prepričani smo še, da je to za nas vse več kot ugodna možnost reševanja nastalih težav.

Tako je danes pri tem podjetniku zaposlenih že 20 naših bivših sodelavcev. Do konca leta 1997 predvidevamo v AP PRO zaposliti še nadaljnjih 17 delovnih invalidov TALUM-a. Seveda tistih, ki so po mnenju invalidske komisije zdravstveno sposobni opravljati druga dela, ki v tem podjetju obstajajo. Res je, da je delo precej drugačno kot je večina dela v TALUM-u, predvsem kar se tiče kontinuitete dela, saj je večina del normiranih. A delo je in zaposlitev je za nedoločen čas.

Tako se je situacija v TALUM-u delno že spremenila, saj je zdaj delež delovnih invalidov 17%. S temi aktivnostmi moramo nadaljevati, kajti:

"Drugje naši konkurenti s takšnim deležem zaposlenih z zdravstvenimi težavami niti slučajno ne bi mogli normalno poslovati. In kako bomo mi v prihodnje, ko bo še večji poudarek na tržni ekonomiji, če ne najdemo in realiziramo ustreznih rešitev?"

Brigita Ačimovič

Talum je dobil odločbo o opravljanju strokovnih nalog iz varstva pri delu

V službi varstva pri delu s ponosom povedo, da smo eno redkih slovenskih podjetij, ki smo si pridobili pooblastilo za opravljanje strokovnih nalog iz varstva pri delu in sicer: za izdelavo elaboratov iz varstva pri delu, izdelavo listin po 13., 14. in 15. členu Zakona o varstvu pri delu, za periodične preiskave mikroklima in osvetljenosti in periodične preglede ter preizkuse sredstev za delo.

Za opravljanje strokovnih nalog iz področja varstva pri delu je bilo potrebno izpolniti kadrovske in tehnične pogoje. Komisija si je ogledal, če ima organizacija delovne in tehnične pogoje in zadostno število strokovnih delavcev, ki morajo imeti višjo in visoko izobrazbo tehnične smeri. Tako sta poleg delavcev SVD vključena tudi inženirja, ki imata ustrezen strokovni izpit, za zadostitev tehničnega pogoja pa se je vključil še laboratorij za meritve z dodatno merilno opremo.

Vera Pekar

Služba za organizacijo

Delniška družba

V Talumu poteka preoblikovanje; iz družbe z omejeno odgovornostjo v delniško družbo. Odločili smo se, da se v nekaj naslednjih številkah Aluminija seznanimo s spremembami in novostmi.

Za začetek o tem, kaj je delniška družba. Sestavke pripravlja diplomirani organizator Jožef Slavic iz službe za organizacijo.

Delniška družba je pravno organizacijska oblika kapitalne družbe. Začetki njenega razvoja segajo v daljnje 15. stoletje. Delniška družba omogoča zbiranje manjših količin kapitala z namenom, da se izkoristijo prednosti in pričakovani pozitivni učinki koncentracije velikega kapitala. Hkrati se naložbeniki - delničarji izognejo prevelikemu tveganju. Tvegajo le z vloženim kapitalom v delniško družbo. Delničarji z zasebnim premoženjem za obveznosti družbe ne odgovarjajo. Za delniško družbo je torej bistveno, da je

družbeno premoženje ločeno od zasebnega oz. osebnega premoženja vložnikov kapitala - delničarjev. Ta oblika združevanja kapitala omogoča delničarjem udeležbo pri opravljanju pridobitne dejavnosti, ne da bi od njih terjala tudi osebno odgovornost.

Za njeno ustanovitev je potrebnih najmanj 5 delničarjev - ustanoviteljev. Osnovni kapital ima razdeljen na delnice.

Jožef Slavic

Nimamo izjave meseca, zato pa imamo stavo leta. Kdo bo plačal "kišto" piva, Ivan Kodrič ali Milan Krušič? Omenili smo že uporabo rabljenih elementov za elektrolizo B (stroji, rezervni deli, katodni bloki), ki se nam je manj ali več posrečila. Za potrebe stare livarne smo v Nemčiji (Gautschi) po izredno ugodni ceni že lani nabavili rabljena stroja za litje in zlaganje hlebčkov. Cena rabljenih naprav je bila 110.000 DEM, za nove bi plačali 800.000 DEM. Boter te uspešne kupčije je bil naš sodelavec Ivan Kodrič. Livni stroj po uspešni dodelavi vzdrževalcev že dalj časa koristno obratuje. Obnova zlagalnika se je nekoliko zavlekla, zaradi česar je tudi prišlo do stave. Bo letos, ali ne bo? "Predolgo ga pacajo, jih na svoj način spodbuja Kodrič. Mogoče bo prav ta izjava, bolj kot zaboj piva, spodbudila dokončanje stroja pred iztekom leta? Takšni pač smo!

Naš razvojni tehnolog Đorđe Panzalović se je prvi odzval na informacijo v prejšnjem Aluminiju, da nobena občina v Sloveniji nima organiziranega zbiranja aluminijevih odpadkov. Predlaga, da v Talumu začnemo zbirati kar v jedilnici. "Ideja ni moja," pravi Đorđe, "že pred časom sem v hotelu v Nemčiji videl posebne posodice z napisom 'za aluminij'. Zakaj ne bi vsaj mi simbolično začeli, čeprav v začetku velike koristi ne bo."

Ni slabo. Pričakujem še druge predloge!

informacije specializiranih agencij in svetovalnih podjetij iz katerih smo tudi v Aluminiju večkrat dosedaj črpali podatke. V glavnem se vsi, ki tovrstne podatke spremljamo strinjamo, da so napovedi preveč različne, da bi bile verodostojne. Tako eni za naslednje leto napovedujejo dvig cena aluminija na povprečje 1.650 USD/t (najbolj realen podatek), drugi predvidevajo 1.800 USD/t, agencija Antony Bird najbolj pretirava pri napovedi 1.981 USD/t v naslednjem letu in leta 2000 celo več kot 3.300 USD po toni proizvedenega aluminija. Vsakakor je dober znak, da so vse napovedi optimistične!

Izobraženci in intelektualci v isti osebi, ali vsak na svojem bregu. To je popularna akademska tema, nikdar do konca razčiščena. Pa vendar gre za preproste človeške stvari, ko se vprašamo, koliko smo pripravljeni svoje znanje na kulturni način uporabiti ali prenesti na druge. V Talumu ogromno vlagamo za izobraževanje vseh nivojev deležev, torej je izobražencev dovolj. Koliko pa je med nami intelektualcev? Sodeč po odzivu na kulturni dogodek leta, 'otvoritev razstave likovnih del v Miheličevi galeriji v organizaciji Taluma,' zelo malo. To gotovo ni edino merilo, kaže pa, da smo preveč interesno usmerjeni. Odzivamo se samo na vabila nadrejenih, naj si bo to kulturni dogodek, službeno potovanje, plačano kosilo ali drugo.

Navsezadnje je biti izobraženec mnogo lažje!

Christian Naacke

G. Christian Naacke predstavnik firme Hasler iz Francije zasluži posebno pozornost zaradi iskrenosti, svojega značaja in zaradi uspehov, ki potrjujejo zaupanje vanj. Je poročen in oče treh otrok, ki jih zaradi prepogostih potovanj premalo videva. Spoznali smo mnoge Francoze, ki so dosedaj sodelovali pri naši modernizaciji, eni so nas navdušili drugi razočarali. Christian je navdušil. V samo treh tednih bivanja pri nas je kljub celodnevni napornemu delu v anodah našel čas za družbo in spoznavanje Ptuj, Haloz in okolice. Spoznal je domove svojih sodelavcev, ki so bili odlični v predstavitvi naše dežele in njenih posebnosti. Sprejeli so ga za svojega. Navdušil ga je Ptuj in povsem prevzel demonski lik kurenta. Oblekli so ga v kurenta in hudiča, peljali z letalom, pokazali snemanje klopotca in še marsikaj. "Spet bom prišel s celotno družino za dalj časa." Tem besedam lahko verjamemo. Merci Christian!

Še en most za vse večne čase - Pennsylvania (ZDA)

Poročali smo o dokaj uspešni obnovi proizvodnje aluminija v Mostarju. Kot zanimivost lahko povem, da glinico uvažajo preko obmorskega terminala podobno, kot mi v Kopru. Šibenik se je definitivno odpovedal elektrolizi in sedaj pospešeno modernizirajo svojo valjarno, pri čem so dobili tudi tuji kapital.

Takšna razporeditev industrije je bila pričakovana z ozirom na interese tamkajšnje politike!

Aluminijska družba Hindalco, Indija, planira izgradnjo večjega aluminijskega kompleksa. Gre za tovarno glinice kapacitete milijon ton na leto in proizvodnjo 250.000 ton aluminija na leto. Skupni stroški projekta bodo znašali 2,8 mlrd USD.

Vlado Predikaka nas je opozoril na poslovno prilogo Dela, kjer so pred kratkim objavili napovedi gibanja cen aluminija. Prenašajo

Mogoče se motim, ker se časi spreminjajo, morda bodo nekoč na svetu prevladovali samo izobraženci. Takrat nas bodo za vse, kar mislimo, da je odgovor na človekovo izkušnjo (travme, depresije, žalost ali veselje), prepričali da ima KEMIČNE VZROKE. Ne bomo rabili več prijateljskega pogovora ali kulture; DOVOLJ BO TABLETA!

"Tako lahko pa se ne bomo vdali," bi na zgornjo temo povzel razmišljanje skupine, ki je sodelovala pri montaži novih tehtnic v anodni masi. Če še niste, si vsakakor preberite članek "MI SMO ZMAGOVALCI." Tu ne gre samo za delovni uspeh, gre tudi za ohranjanje duha Taluma, ki to pogojuje. Mogoče bomo enkrat tako veliki, da drugih uspehov ne bomo niti rabili.

K mnogim čestitkam za letošnji tovarniški praznik prištejemo še tega!

Ob tovarniškem prazniku je prav, da se spom-

nimo našega prvotnega imena; Tovarna glinice in aluminija, Boris Kidrič. Zaradi organizacijske in tehnološke posodobitve in zaradi trendov v samostojni Sloveniji smo spremenili ime. V svoji poslovni kulturi nismo pozabili ne na zaslužne posameznike, ne naših upokojencev, s katerimi se vsako leto srečujemo. Tudi spominsko obeležje "Velikemu revolucionarju in sinu slovenskega naroda" Borisu Kidriču v avli upravne zgradbe je del naše zgodovine. V nekem časopisu so o Kidriču zapisali, "da je

leta 1952 majhno naselje na Dravskem polju z imenom Strnišče preimenovano v Kidričevo. Tovarna glinice in aluminija pa je postala njegov prvi spomenik." Prisposoda tovarne s spomenikom danes ni fraza, kajti tudi nas so na različne načine rušili in še danes bi mnogi to hoteli.

Prepozno, prijatelji!

Ivo Ercegović

Grafit iz hale B

Talum je ponovno odprl vrata vsem, ki jih zanima kako nastaja aluminij

Dan odprtih vrat

Vsako leto, ko se bliža tovarniški praznik, razmišljam, smo še vedno zanimivi, bodo prišli obiskovalci ali ne. In vedno znova me preseneti. Pridejo. Veliko jih pride prvič, veliko se jih vrača. "In prav zato," je v svojem nagovoru poudarila pomočnica direktorja za kadre Brigita AČIMOVIČ, "zaradi vas, ki ste tukaj delali in zaradi vaše mlade generacije, odpiramo vrata." Po kratki predstavitvi so se obiskovalci razdelili v skupine in v spremstvu varnostnih inženirjev in vodji delovnih enot odšli na ogled tovarne.

Bil je dan, da si lepšega ne bi mogli želeli, jasen in s soncem obsijan, tako tudi tisti najmanjši, ki niso šteli kaj več kot dve leti, niso bili nejevoljni.

Nuša, ki je med prvimi korajžno prikorakala proti recepciji, potem, ko si je ogledala, kje dela ati, je na vprašanje, kaj je videla, odgovorila, aluminij in pokazala veliko rondelo. Bratec Tadej je bil navdušen nad livarno in mi zaupal, da bo eno od rondel poklonil babici. Tisti ta veliki otroci niso bili tako navdušeni nad mojimi vprašanji in več kot to, da je bilo super in so veliko videli, nisem zvedela. Seveda sem ustavila le nekatere.

Zelo prijetno se je pogovarjati z našimi upokojenci, ali tistimi, ki so kdaj delali v Talumu. Še vedno se čutijo del te fabrike. Povezanost, ki ne mine, četudi o njej slišijo slabe stvari. Ostaja naša, poudarjajo in verjamejo, da se ji ne more nič zgoditi.

"Velika velika sprememba." je bil po ogledu prijetno presenečen naš upokojenec gospod Banko, ki je imel ob sebi vnučko in vnuka in seveda sina. "Ogromna razlika, kako se je v teh letih vse spremenilo. Da ne govorim o čistoči. Neverjetno. Mi smo včasih čez vikend z raznimi akcijami kaj dosegli, a je bilo čez teden že zopet vse po starem. Krasno je."

"Sto pa ena," je ponavljala gospa, ki je prvič videla novo elektrolizo in dejala, da se ji včasih celo stoži po Talumu.

Gospod Vidovič je po šestih letih v pokoju pripeljal svojo ženo, ker je hotela videti, kje je

vsa leta delal. Vsega več ni bilo videti, kajti bil je v elektrolizi, belem in rdečem delu, v kotlarni in še kje. Navdušen je nad spremembami, saj se v elektrolizi ne kadi. "Pridem še v četrtek na naše srečanje," je dejal v slovo.

Kaj pa vi pravite, sem nagovorila gospoda, ki se je tam zadaj prijazno smehljaj. "Jaz pa nisem vaš. Nikoli nisem tukaj delal, na tem dvorišču pa sem že bil. In to med vojno, ko so začeli graditi. Pubeci smo šli gledat in so nas stražarji dobili ter pošteno prestrašili, ko so nas peljali proti barakam, češ, da nas bodo zaprli. Seveda so nas spustili in zabičali, naj se nikoli več ne pojavimo na gradbišču. Tega sem se tako držal, da sem po tistem dogodku prvič tukaj," je razlagal gospod Žunkovič. "Je pa res vredu fabrika, lepo zgleda. Včasih pa ni, saj so razlagali, kako grdo se kadi."

"Tu delata hčerka in zet," je prijazno odgovoril gospod, ki sem ga ustavila pri izhodu. Pred desetimi leti sem bil tukaj in se je tam doli kadilo kot hudič. S stanjem sedaj se res ne da primerjati."

Vera Peklar

Simpatična, nasmejana in vedno urejena ter prijazna gospa Frančka Sagadin, receptorka in prvi obraz za goste Taluma.

Prav te dni, ko smo dobili novo centralo se je spemnil njen delavnik. Morda občutijo to tudi obiskovalci, kajti časa za prijazen klepet je vedno manj. Delavnik se skoraj vedno začne s prhomom šoferjev, potem začnejo zvoniti telefoni, vmes prihajajo naši in seveda gostje. Živahno kot le kaj. Že po nekaj dneh dela s telefonsko centralo ugotavlja, da je ob deževnih dneh več klicev, včasih tudi kak žaljiv.

Vera Peklar

Ob tovarniškem prazniku čestitamo vsem jubilarom, ki so dopolnili 10, 20 in 30 let delovne dobe v Talumu.

Šestinštirideset (46) je jubilarov z desetletno dobo v Talumu, šestinštridesetim (36) se piše 20 let Taluma, med njimi je tudi direktor Danilo Toplek in osmim (8) se je zaokrožilo trideset (30) let delovne dobe v Talumu. To so naši sodelavci:

Milan Tkalec, Stanko Horvat, Ivan Kosi, Stane Loboda, Albina Murko, Drago Muršec, Martin Čuš in Bojan Potočnik.

Zadnja seja prvega sveta delavcev

Tako kot se za konec spodobi, so se v petek, 7. novembra, še zadnjič zbrali člani sveta delavcev in v prijetnem vzdušju ocenili svoj prvi mandat. Z njimi so bili tudi vsi člani vodstva. Pomočnica direktorja za kadre Brigita Ačimovič se je zahvalila vsem, posebej seveda predsednici za sodelovanje in poudarila pomembnost delovanja delavskega sveta, ki ni odločal o velikih stvareh, je bil pa

z njimi seznanjen. Toda življenje je sestavljeno iz toliko majhnih in zelo pomembnih reči, ki jih ob velikih morda spregledamo, prav na te pa je opozorjal svet delavcev in mnoge od njih tudi realiziral. "Zahvaljujem se vam za predloge in pobude, ki ste jih dali in smo jih skupaj rešili. Mislim, da smo znali stvari korektno voditi in prepričana sem, da bomo tako delali tudi v novem svetu delavcev v korist vseh nas zaposlenih v Talumu."

Predsednica Dragica Leskovar pa je zbrala nekaj statističnih podatkov:

"V vseh štirih letih našega mandata smo imeli, vključno z današnjo, 31 rednih sej in 5 izrednih sej. Na začetku smo imeli izobraževanje za člane sveta delavcev na temo delavsko soupravljanje, letos pa smo se seznanili s temo o presežnih delavcih. Vsako leto smo se srečali ob tovarniškem prazniku in ob koncu koledarskega leta. Glavna vsebina naših sej so bili delavci. Ali smo jih potrjevali kot presežne ali jih sprejemali na prosta delovna mesta. Nekaj časa smo posvetili tudi kvaliteti malice, s katero nikoli niso bili zadovoljni vsi delavci. Vsake tri mesece smo obravnavali poročilo o poslovanju Taluma v preteklem obdobju in poročilo o realizaciji programa ukrepov za zmanjšanje poškodb pri delu. Ves čas smo dobivali informacije o poteku privatizacije oziroma lastninjenju Taluma.

Na vseh sejah smo obravnavali tudi točko razno, ki je vsebovala najrazličnejše zahteve oziroma potrebe delavcev iz vseh enot. Upam, da smo večino zahtev realizirali in tako izboljšali delovne pogoje naših sodelavcev. Poudariti moram, da smo bili prvi delegati sveta delavcev, po besedah pomočnice direktorja, celo prvi v Sloveniji, ki smo orali ledino na tem področju. Toda vedno smo hoteli le eno: dobiti prave informacije o vsem, kaj se v tovarni dogaja in jih seveda posredovati med zaposlene. Bistvo je prav gotovo v medsebojnem informiranju, kajti na ta način postanejo problemi veliko lažji in se hitreje rešijo." Tako je končala Dragica Leskovar in se zahvalila vsem članom sveta delavcev za dobro in prijateljsko sodelovanje rekoč: "Bili smo dobra ekipa, kajti vedno smo se znali pametno pogovoriti."

Tako se je končal mandat prvega sveta delavcev v Talumu in tiste predsednice, ki je na začetku samozavestno dejala, da ne bo razočarala. In bilo je res.

Vera Peklar

Prišla je množica obiskovalcev

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d.o.o. 2325 Kidričevo, Tovarniška c. 10, telefon: 062 7995-112, telefaks: 062 7995-139. Izhaja mesečno v nakladi 2500 izvodov. Glavna in odgovorna urednica: Vera Peklar. Sodelavca: Darko Ferlinc in Ivo Ercegovič. Fotografija: Stojan Kerbler. Računalniška obdelava: OK repro studio, Maribor. Tiskarna: Bezjak, Maribor.

Po mnenju Urada za informiranje sodi časopis ALUMINIJ med proizvode informativnega značaja, za katere se plačuje 5 odstotni prometni davek.